

SPEJDER JUL 1974

Det er blevet lyst

Af Georg S. Geil, illustration Birthe Dietz

For få år siden skete det på den mest travle tid af en dag, at strømmen svigtede langs et stykke af USAs østkyst – blandt andet i byen New York. Mange var på vej hjem fra arbejde – men pludselig forsvandt alt lys, rulle-trapperne stoppede, tusindvis af elevatorer blev hængende midtvejs oppe i skyskraberne, en mængde tog standsede, og alle butikker lå hen i grå dunkelhed.

De, der oplevede det, har fortalt, hvordan lettelsen og glæden gled ind i deres sind, da strøm og lys kom tilbage. Lys betyder glæde. Du husker godt jule-udstillingerne sidste år, da olie-krisen gjorde, at gaderne lå dystre hen ved aftenstid, og gran-guirlanderne dinglede grå-tungt i luften, mens de pyntede julevinduer virkede tavse og trætte. Vi manglede lyset. Og lys betyder glæde.

Sådan var det også den første julenat, den mørke nat ude over hyrde-marken ved Betlehem. Med ét var himmel-rummet fyldt af en englehær ... det var, som om de bar ocean-vis af lys med hjemme fra Guds Himmel, mens den besked blev givet til mennesker: Nu er der født jer en Frelser, det vil sige en redningsmand, der kan lyse op for jer helt inde i jeres bange sind og i jeres grimme sind, hvor der så let bliver helt mørkt.

Englene kom med lys. Og siden lyste den store stjerne vej for vise mænd fra Østerland, så også de fandt krybbe-barnet Jesus.

Og når juleaften kommer på besøg i alle vore danske hjem i år, så sætter vi mange lys på træet og lader dem lyse op. For lys betyder glæde. Glæde ligesom den første julenat.

*

Der er en legende (altså en fortælling, som ikke er sand, men som alligevel siger noget sandt) – den fortæller om drengen Jesus. En dag stod han sammen med nogle andre og så en syg, mager, grim og luset hund ligge udmattet i vejkanten. Der var ingen ende på de grimme ting, folk stod og sagde om den. Da trådte drengen Jesus frem og sagde stille: Ingen perler er kønnere og renere end den hunds tænder!

Sådan var Jesus – sådan er Gud: Hvor ingen andre kan finde noget, de synes om, dér kan Gud finde det. Også i et menneske. Derfor standsede Jesus, mens han gik her, hos de foragtede, hos dem som andre vendte ryggen, hos dem der ikke kunne finde ud af livet eller af sig selv. Når han sagde: Jeg vil være med dig! eller når han sagde: Dine synder er tilgivet! eller når han sagde: Vær ikke bange! – så blev der lyst helt dérinde, hvor ingen mennesker kunne finde noget lys.

Og derfor betyder jul glæde. Glæde, der lyser lige til næste jul.

Og derfor løb hyrderne vel glad-fortumlede tilbage over markerne, da de havde været inde i Betlehem. Ude over markerne var der mørkt igen. Englene var rejst hjem, kun lyset fra bålene glimtede her og der. Med stok og stav tumlede hyrderne af sted. Men nu havde de lys inden i sig ... og jeg tænker, de prøvede at synge englernes sang igen: Ære være Gud i det højeste!

*

Hvis du i bil har været kørende til Tyskland, har du måske kort før grænsen bemærket statuen af den svenske grev Folke Bernadotte. Han fortalte engang om nogle mennesker, han under sidste krig skulle møde i en af de sønderskudte tyske byer. De fleste af dem havde mistet alt, hvad de ejede, og havde kun deres eget liv i behold. Han kom lidt forsinket til mødet med dem, og da han kom, var de begyndt at bruge tiden til at synge. De sang: »Nu takker alle Gud«. Folke Bernadotte fortæller, at taknemligheden lyste ud af de trætte, hvide ansigter – og han siger om det: »Sjældent har jeg følt mig så lille og ubetydelig – at jeg, som havde så meget at sige tak for, måske aldrig havde følt den samme taknemlighed mod Gud som disse mennesker, der kun lige havde reddet livet, men hvis fremtid lå i mørke og uvished. Det var en lektie, jeg aldrig skal glemme«.

De mennesker, han havde mødt, det var jo i grunden mennesker, der sang videre på englernes og hyrdernes takke-sang.

*

Og i den takke-sang er der plads også til os og vore stemmer. Hvor takken kommer til, bliver der lyst.

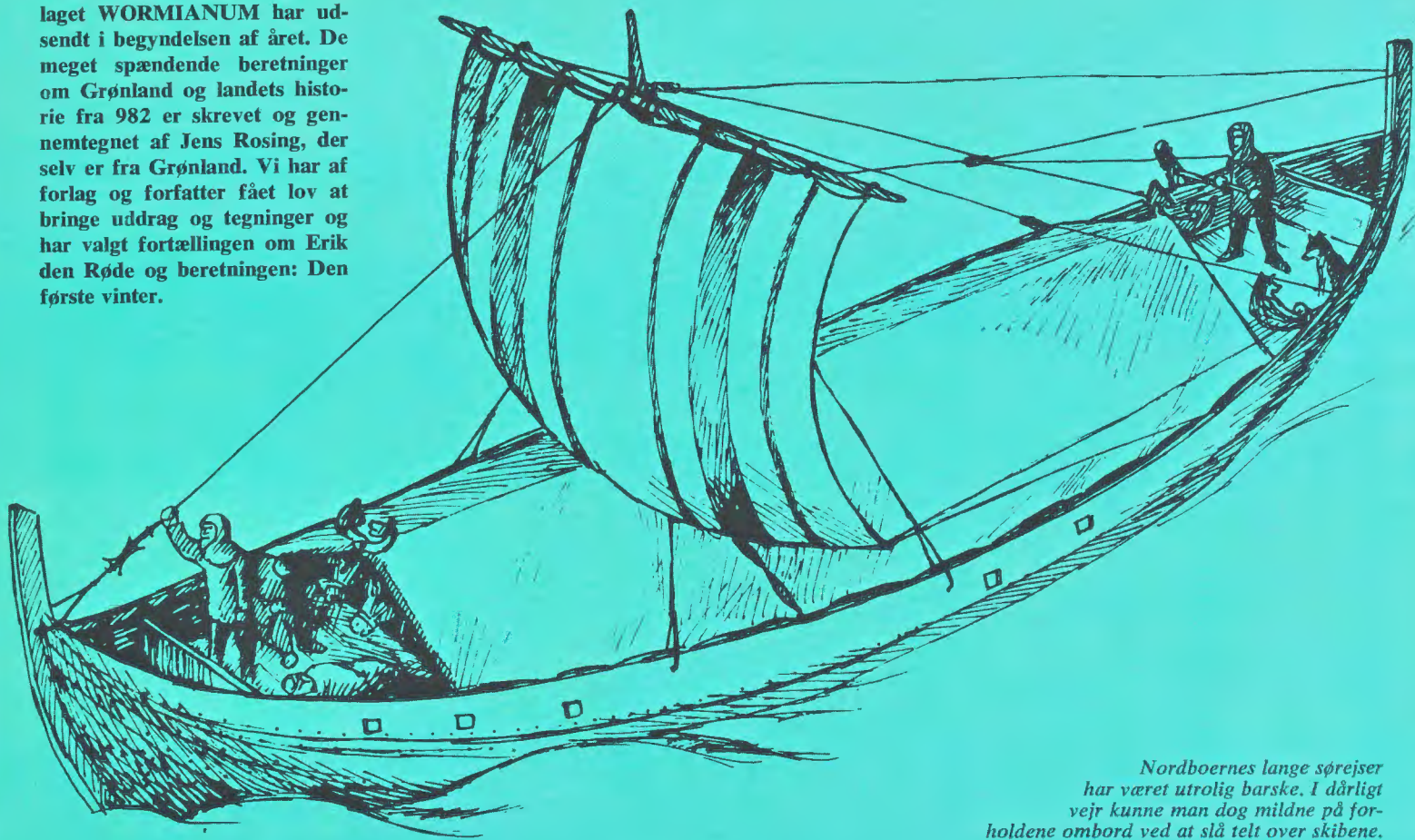
Du har nok at takke Gud for. Du har ikke sidste nat – som børn i visse dele af verden – måttet sove i en papkasse ... eller måttet rode i jorden efter rødder at spise ... eller måttet bruge en sæk til dyne ... eller grædt dig i søvn af sult.

Og endnu mere: Selv om alt bliver taget fra os, bliver det på en måde ved med at være jul. For jul betyder, at Jesus Kristus er kommet for altid at blive hos mennesker, der beder ham om det. Og derfor er der lyst – trods alt mørke. Derfor er der glæde – trods alle tårer. Jule-stjernen er slukket. Men Jesu navn og Jesu trofasthed lyser op. Lyset er her. Og derfor betyder jul: glædelig jul!

Ting og undere i Grønland

TING OG UNDERE I GRØNLAND

hedder en bog, som Skalk-forlaget WORMIANUM har udsendt i begyndelsen af året. De meget spændende beretninger om Grønland og landets historie fra 982 er skrevet og gennemtegnet af Jens Rosing, der selv er fra Grønland. Vi har af forlag og forfatter fået lov at bringe uddrag og tegninger og har valgt fortællingen om Erik den Røde og beretningen: Den første vinter.

Nordboernes lange sørejser har været utrolig barske. I dårligt vejr kunne man dog mildne på forholdene ombord ved at slå telt over skibene.

I året 982 stod Erik Thorvaldssøn, med tilnavnet den Røde, ved Thorsnæs ting i Nordisland tiltalt for drab på to af Thorgests sønner. Striden stod om Eriks højsædestøtter, der var deponeret hos Thorgest, og som denne ikke ville udlevere, da Erik kom for at hente dem. Erik blev idømt »den lille fredløshedsdom« – tre års landsforvisning. Og som retsskikken var, havde Erik frist til at nå hjem til sin gård, inden hans fjender måtte dræbe ham.

Erik den Røde havde nogle indflydelsesrige venner, som holdt ham og hans skib skjult, mens de sidste forberedelser til afrejsen stod på, og da Erik var rejseklar, fulgte nogle af hans venner ham ud til Ellidaø, hvor de skiltes. Herom fortæller sagan:

»Thorbjørn, Eyjolf og Styr fulgte Erik ud forbi øerne; de skiltes her med meget venskab, og Erik sagde, at han skulle yde dem samme bistand, om han blev i stand dertil, hvis de engang kunne behøve hans hjælp.«

Siden fik mere end een af Erik den Rødes venner brug for hans bistand. De søgte til Grønland, hvor de fandt støtte og fristed hos Erik.

Ved afskeden fortalte Erik den Røde sine venner, at han ville opsøge det land, som Gunbjørn, Ulf Krages søn, havde set, da han i storm (omkr. år 875) drev forbi Island mod vest og fandt Gunbjørnsskær.

I Flatøbogen hedder det:

»Erik sejlede ud fra Snefjælds-jøkel, han fandt landet og kom fra havet ind til det sted, som han kaldte Midjøkel; den hedder nu Blåsærk. Han drog da derfra sønder mod landet for at undersøge, om det, når man kom videre, var bebyggeligt.«

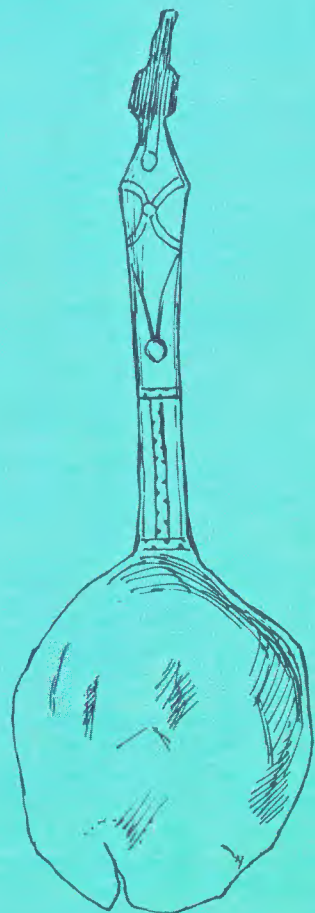
Ja, så sandt – landet var bebyggeligt, og da de tre fredløshedsår var gået, vendte Erik tilbage til Island, ikke for at blive der, men for at få flere islændinge til at udvandre til det nye land. En dygtig agitator må Erik have været med god sans for reklame, thi han kaldte landet Grønland, idet han erklærede, at det

ville lokke folk derover, hvis landet havde et kønt navn.

Vinteren 984–85 ser man for sig Erik energisk og veloplagt tale sin sag. Men en egenrådig og stridslysten natur var han, og det lykkedes ham da også endnu engang at rage uklar med sin gamle fjende Thorgest; igen trak Erik det korteste strå, men de blev dog kort efter forligte.

Da Erik for anden gang hejser sejl og står vesten ud fra Island, fylder østenvinden en hel flådes sejl, og de brede knarrebringer trykker sig ned i havet og rejser skum, mens farten øges for de tungt lastede skibe. 35 skibe står ud fra Bredefjord og Borgefjord. Ikke mindre end 5–600 mennesker med alt deres grej og køer, heste, hunde, geder, får og svin giver sig skæbnen i vold, »men kun 14 (skibe) nåede derud, nogle drev tilbage, og andre forliste.«

»Det var 15 vintre før kristendommen blev ved lov antagen på Island« – nemlig sommeren 985.

Hornske m. ornamenteret skaft, fundet v. Sandnæs. Højde 15,9 cm

Den første vinter

Allerede den første dag på Sandnæs må landnamsfolkene have fundet teltringe og rester af fartøjer og stenredskaber på de lave græsbevoksede brinker. Det var efterladenskaber fra Dorsetkulturens folk, tunit, der havde taget Grønland i besiddelse omkring Kristi fødsel og nok endnu var et livskraftigt folk i visse dele af landet, mest sandsynligt i Østgrønland.

Da landnamsfolkene for alvor gik i gang med forberedelserne til den første overvintring og be-

gyndte at skrælle græstørven af for at anvende den som byggemateriale, stødte de på redskabsrester og afgnavede knogler fra en ældre eskimokultur, Sarqaq-kulturens sælfangere og rensdyrjægere. Disse folk havde jaget i fjord og fjeld 2000 år før nordboerne kom.

Oven på svedjelaget rejstes to små huse, $4,9 \times 2,3$ m og $5 \times 1,3$ m i indvendigt mål. De beskedne bygninger stod tæt op ad hinanden; den ene tjente til menneskebolig, mens den anden hu-

sede de kuldkære køer og gav nattely for malkegederne og måske for nogle af folkene. De hårdføre heste og får har om vinteren fået lov til at hytte sig ude, som de bedst kunne. Tæt ved vandet rejstes et skibshus.

Klimaet var noget anderledes, end nybyggerne var vant til fra Nordisland. Luften var tør. Selv efter en lang regnvejrdsdag var alt tørt praktisk talt samtidig med regnens ophør. I lange godtvejrperioder kom fjordvindene med en sådan regelmæs-

sighed, at man måtte tilrettelægge al sejlads efter dem. Når solen om sommeren havde opvarmet landet omkring middagstid, trak den kolde havluft ind med en smældende styrke. Når de store luftmasser hen på eftermiddagen havde blandet sig og opnået en ensartet temperatur, blev det vindstille, og når landet efter solnedgang blev afkølet, mens havet og luften over havet kun langsomt blev koldere, begyndte det ved midnatstide at blæse svagt ud ad fjorden. Vinden tog til i styrke, alt imens sol-

opgangen nærmede sig – indtil land og hav atter for en kort tid havde opnået samme temperatur.

Da efteråret kom, havde man et godt forråd af renkød, og efter første snefald i oktober satte man snarer ud for ryster og harer. I oktober-november var der et godt træk af sortsider i munden af fjordarmen, og længere ude i fjorden stod torsken hele vinteren. Satte man sælgarn helt ude mellem skærgårdens utallige øer, fik man i tilgift sø-

fugle, og der var nok af drivtømmer at bjærge til bygnings-tømmer, husgeråd og brændsel.

En glædelig overraskelse var det, at vejret vinteren igennem i lange perioder var stabilt. Nok faldt der sne, men aldrig ufremkommelig meget af den; alligevel må man undres over, at man aldrig har fundet rester af ski efter nordboerne ved Sandnæs eller ved de andre bygder i Grønland. Når det endelig satte ind med storm, kunne det blæse særdeles kraftigt, men i reglen

kun kort tid. Midt i den koldeste vinter kunne det hænde, at hele bygden vågnede en nat, nogle med hovedpine. En svag østen varslede om føhn. I sit hastige fald fra indlandsisen til kysten opvarmedes den tørre østenvind så kraftigt, at temperaturen i løbet af få timer steg fra langt under frysepunktet til plusgrader. Dette medførte en så kraftig fordampning, at al sneen svandt, så fjeldsiderne lå blottede.

Den første vinter var een lang kæde af nye erfaringer. På det

kulinæriske område lærte man at skelne mellem den hvide, blidt smagende, vintertørrede stokfisk og den gullige forårs- og sommertørrede torsk med den kraftige smag. Skærpekødet blev ikke så godt som hjemme i Island; i den tørre luft blev det hårdt og træt og ikke så stærkt i smagen.

Gnu-patroljen tager i pinselejr med admiral Nelson, Rosa Luxemburg og tante Lille

Af Annesofie Hermann, illustration Kirsten Hoffmann

Kender du vor patrulje? Det er en seniorgruppe, og den hedder »Gnu.« Det er et kort, stærkt navn, synes vi. Gnuerne er Peter, Povl og Palle, Lene, Lone og Lane og så jeg, som (også) hedder Debora.

Vi skiftes til at lede gruppen, og i den pinse, jeg nu vil fortælle om, var Palle leder. Palle er meget hjælpsom og har et smukt bølget hår, og fordi han altså er så rar, lader han det vokse, klippe og studse, sådan som vi vil have det – for det er jo os, der skal se på det, han skal kun have det på. For tiden ligner han Knud Jespersen fra det kommunistiske folkeparti.

Hvis Palle nu havde været lidt mindre rar, havde pinseturen 74 måske formet sig lidt anderledes.

Vi plejer at ligge i telt i pinsen i vore supertelte, på det ene står »For Herrer« på det andet »For Damer.«

Men disse vore herlige tøjslotte fik vi ikke brug for i år: En dag på vej til et møde, hvor vi ville drøfte nabotroppens præmorbiditet, biopsykosociale udviklings-

faser (vi er meget sociologisk interesserede for tiden) mødte vi Bettina. Det er vor unge søde smarte ansvarshavende (ja det hed før tropsleder), hun er gift med en dybdepsykolog og er mor til et 8 måneders barn, der aldrig kan nå at blive døbt, fordi forældrene ikke kan enes om, hvilken herlig kvinde, hun skal opkaldes efter. En tid hed hun Jenny Lind, senere Florence. Golda har også været på tale. For tiden hælder de mest til Rosa Luxemburg. »Tænk, hvor ærgerligt«, sagde Bettina, »jeg kunne være kommet med Keld på et kursus, et hvor man virkelig kan lære at formulere sig, kommunikere, tage mod tidens udfordring og sluse sine engagementer ind i køreplanen! Men nu er der jo Rosa Luxemburg.« »Det skal du ikke tænke på«, sagde Palle, »for det, du der siger, er jo hvad vi har brug for i vort spejdermillieu. Vi skal nok tage Rosa med.« – På vor videre vej var vi lige inde hos os for at hente en bog, jeg har om sociopsykologiske relevante emner. »Skal I have Rosa Luxemburg med?« sagde min mor og udleverede rundhåndet nybagte boller til alle – »kunne I så ikke tage Sebastian med?«

Det er min 5-årige bror – han er stangforkælet, men tog vi ham med, kunne mine forældre give sig lidt tid til det der sølvbryllup i Hjørring.

Henne i møderummet, trivselsrummet, hvor vi skulle tale om de andres frustrering og multilaterale problemer, sagde ingen »vov«, fordi vi skulle have Rosa og Sebastian med. Vi måtte så nok opgive teltlivet i superteltene og med majsol over grønne enge, vi måtte tage ud til Sand-slottet, et sommerhus, Povl havde adgang og nøgle til. Indehaverne samlede på »små lande« og farer i alle ferier ud og gør et lille land som Andorra, Monaco, Lichtenstein og hvad man ellers med lup kan finde på et verdenskort.

»Hør«, sagde Lane, »nu har I vel ikke glemt tante Lille?«

Det havde vi. Næsten. Tante Lille har vi lavet spejderhjælp hos sidste år, og vi blev meget gode venner.

»Vi kan ikke have tante Lille med«, sagde Povl forarget, »hun er mindst 75!«

»Sludder«, sagde Lone, »hun er 74 og et halvt.«

Jo det var tante Lilles alvor, hun ville gerne med i lejr og mindes sin ungdom.

»Ja, katte vil vi ikke have med«, sagde Lene og skulede til mig. Vi har vist 7.

»Nej«, sagde Palle mærkværdigvis, »katte kan vi nok ikke have med, for jeg har lovet at tage mig af Nelson.«

Admiral Nelson er familiens hund, en shæpdog, sådan en uden ansigt, fordi pandehåret skjuler det og vumpende som en gammeljomfru i regnvejr.

Nå, cykletur blev det jo så heller ikke.

Palles far ville køre os til Sand-slottet i sit rugbrød. Det ligger et øde sted mellem himmel og hav, sand og plantage og er en krydsning af et bindingsværkshus og et middelalderslot. Bettina havde udstyret os med papirbleer og Heinz's børnemad til et fjerdingår. Rosa Luxemburg råbte glad ægy og ægy. Admiralen hang med vældige poter ud af et nedrullet vindue for at få luft. Tante Lille havde betænksomt tre kasser småkager med. Peter havde sin banjo. Alle var pinseglade undtagen Sebastian, der ellers er en glad fyr.

Vejret var som pinsevejrbør være, nyt, solbeskinnet, skoven var lysende grøn, havet var himlende blå, og vi sang vore karske spejdersange, alle fra tante Lille til Rosa. Kun Sebastian lignede en trist, hængt rotte.

Det sidste stykke vej måtte vi slæbe bleer og småkager og børn og soveposer.

Huset lugtede af mug og mus og mider som middelalderborge gør, når borgherren i længere tid har været på togt. Huset rummede et godt soverum for herrer og Sebastian, et andet godt for damer og Rosa og et tårnrum til tante Lille.

Admiral Nelson fór med drøn gennem huset, sniffede i alle kroge og valgte at sætte sig under et birketræ, oppe i hvilket der sad en nærmest ternet kat i lyserødt og gråt. De sad faktisk og så på hinanden i tre døgn.

Desværre kom der ingen vand ud af vandhanerne. Der skete ingenting, når vi trykkede på diverse elektriske kontakter.

»Det gør ingenting, vi klarer os«, sagde tante Lille, gravede en lille pæn kogerende og varmede Heinz's børnemad – den velsmagende med lever og grøn-kål – til Rosa.

Vi drak sodavand til pølserne. Sebastian skulle tak ikke have noget. Rosa sov, Admiralen savlede under birketræet.

Mens gnufolket talte om, hvor langt vi mon skulle gå med hvor mange spande efter fersk vand, sporede tante Lille en ydre vanddippedut med hvilken vi kunne åbne for de interne sluser (bogstaveligt, for vandhanerne i køkkenet og soverummene stod alle åbne! Skidt, hellere for meget vand end slet ikke noget og et hav).

Hen under aften blev Rosa Luxemburg nu da i et skrækkeligt humør. Hun borede fingre, hænder og stykker af sine buttede arme ind i munden og kunne endda vræle. Tante Lille sagde, hun skulle have en tand, og at det var galt ikke at have violrod i samariterkassen, (som vi da i øvrigt havde glemt). Rosa græd, hylede, vrælede og skreg i vort soverum, så ingen fik

blund i øjnene. Kl. 3 kom Palle og spurgte, om jeg ikke ville se på Sebastian, for han så nu da så sær ud. Det gjorde han, han lignede en hel fåreflok, diagnosen var klar nok, der havde været fåresyge i børnehaven.

Med lidt stive øjne mødtes vi om morgenen, Rosa klaskede forbitret i sin sunde mad, Sebastian blev syg ved synet.

»Vi skal have stærk kaffe i stedet for sund grød«, sagde tante Lille og forsvandt ud til sin lille kogerende.

Efter morgenmåltidet arrangerede hun et slags vagt-system, to og to travede med Rosa i barnevogn i de dybe sandspor så langt ind i plantagen, at andre bare en halv time ikke kunne høre jammeren. Andre sankede brænde, en skulle se efter Sebastian, en skulle prøve at distrahere admiralen lidt væk fra træet, og endelig skulle to skrælle kartofler, for det hørte sig til i en lejr. Så byttede vi rundt nu og da.

Søndag nat blev ikke bedre, Rosas gummer gjorde megen modstand mod den spirende tand, Sebastian brækkede sig, og admiralen gøede i natten. Et par asociale, ansvarsforflygtigende individer af Gnu-samfundet gik ud og lagde sig til at sove i duggen.

Sent anden pinsedag var det, tante Lille fandt elektriciteten. Og det blev ligesom pinselejrens vendepunkt.

Det var den aften, vi fik flere pandekager, end man har hørt om.

Det var den aften, hævelsen faldt af Sebastians hovede, og han kunne spise ligeså mange pandekager som lille sorte Sambo.

Det var den aften, den rødter-nede kat så sit snit til at flygte, admiralen åd endnu flere pandekager end Sambo (men tante Lille bagte videre) og faldt i bundløs søvn.

Det var den aften, Rosas tand brød igennem, hun spiste to skefulde af den lækre fiskemos blandet med rosenkål. Så faldt hun i søvn.

Det var den aften, hvor Peter og Povl og Palle og Lene og Lone og Lane og Debora lod tante Lille vaske op alene. Ja nu skriver jeg det sandfærdigt, som det er – og faldt i søvn.

Og det var den aften, hvor selv tante Lille blev lidt træt, slubrede op i sit tårnværelse og snorkede så det blafrede i midaldersspindelvævet.

»Aldrig kan man da få ro«, mumlede Lone, da det drønedes på yderdøren. Men da var klokken ti næste formiddag, og der stod Palles far for at hente os – med en smuldrende bagerpose ind mod regnfrakken, fuld af rundstykker i opløsning.

»Jeg håber, I har nydt det gode pinsevejr og samlet mange kræfter«, sagde han, og regndråber dryppede fra hans næse og ned på gulvet, »for nu er ferien end det gode vejr forbi!«

Skildpaddevittigheder

Af Ulla Thorup, illustration Aardestrup

– De bedste vitser fra spejderbladenes konkurrence om »skildpaddevittigheder til Spejderjul«.

1. præmien: En gavecheck på 200 kr. til indkøb af skildpadder til hele patruljen, og 2. præmien: 100 kr. til »forloren skildpadde« eller anden proviant til en patrulje week-end er tilsendt de vindende patruljer:

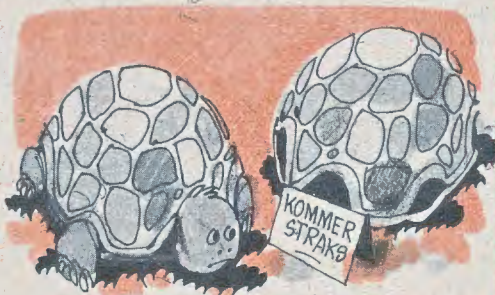
– Sku' vi se at få lidt fart på dér . . .

Skildpadden er altid beredt på krig, den har sit skjold med sig overalt.

OG SÅ VARDER

Skildpadden, der sad og frøs i kirken, fordi den havde lagt sit skjold i væbenhuset.

UGENSTILBUD

En skildpadde var med sin mor hos købmanden, dér så skildpadden en masse skildpaddemad, en masse moderne mad.

Åh, tænkte skildpadden, kan man nu ikke engang få et ganske almindeligt salatblad mere.

– Høv! Høv! Du behøver ikke at fare afsted.

– En mand solgte sin bedste ven en skildpadde, ugen efter mødte de hinanden, og manden spurgte ham, hvordan skildpadden havde det. Den døde i fredags, sagde venen. Så, sagde manden, og så forbavset ud, det plejer den da ikke.

Tjeneren: – Det er en falsk 50-kroneseddel, De har givet mig, hr.

Gæsten: – Ja, hvad så? Det var jo også forloren skildpadde, De serverede . . .

– Synes I ikke, kære børn, at det er mærkeligt, at de små skildpadder selv kan komme ud af ægget, spurgte lærerinden.

– Jeg synes, det er mere mærkeligt, at de kan komme ind, lød svaret.

Hulemalerier

Af Annesofie Hermann

I efteråret 1940, altså på et tidspunkt hvor vi i Danmark var begyndt at mærke, hvad krig og besættelse af fremmed magt betød, gik 4 store drenge fra den sydfranske landsby Montignac på jagt i bjergene over deres by. De ville jage vilde kaniner og var, syntes de selv, flot udstyret med en gammel salonbøsse og en jagthund. Ihvertfald havde de Marcells lille gamle terrier, Robot med, og de forsikrede hinanden om, at Robot var netop så storartet til at jage kaniner.

Og pludselig var Robot væk. Drengene blev stive af spænding, havde hunden fået fært af noget? Ja, det tør siges, det havde den lille hvide hund – men af noget helt andet end det, drengene jagtede! Jægerne prøvede at snige sig efter hunden igennem krat af tjørn og troldskov af gamle steneg. Men hvor var Robot?

Da tusmørket var ved at komme over dem med tåge op fra dalen, begyndte de at fløjte, kaldte og råbe, lokke og skæl-

de. Men der var ingen hund. Solen var ved at glide om bag sin bjergtop i vest, og tre af drengene ville hjem nu. Det kunne jo være Robot også var gået hjem? Men Marcel Ravidat kendte nok sin hund, den ville ikke luske hjem uden ham; han ville lede videre.

Og pludselig hørte han den, sært langt væk – eller rettere dybt væk. Han brækkede sig vej efter lyden og stod ved en forvitret, tilgroet klippespalte, op fra hvilken der lød sørgelig

hundehyl og glammen. Det var sådan set ikke svært at arbejde sig ned gennem spalten, den var smal, fuld af småhylder og den slags vækster, der finder kraft og næring i sådanne klippespalter.

Den var dyb, og der var bælgmørkt ved bunden. Men der sprang og hylede af glæde Marcells terrier. Han havde en æske med to tændstikker i lommen og han mere anede end så ved hjælp af dem, at han stod i munden af en vældig hule.

Mens hunden slikkede ham kærligt og taknemmeligt og meget upraktisk i hovedet hele tiden, kravlede han op med den i favnen.

Han indhentede kammeraterne lige uden for landsbyen og fortalte dem om hulen, som skulle være deres hemmelighed.

Næste dag mødtes de ved klippespalten med tøv og lommelygter. De fandt, at der var ca. 12 meter til bunden af klippespalten. Og så gik de da sammen ind i den hule, man senere har kaldt øksehulen.

De tændte lygterne og lyste på loft og vægge. Der var koldt i et rum så stort som det indre af Sct. Peterskirken i Rom. Deres små blege lommelygtekegler vandrede over vægge og lofter. Og de sagde ikke et ord til hinanden.

Deres lærer, Leon Laval, havde fortalt dem om hulemalerier andre steder i Sydfrankrig. Det havde været spændende nok. Og nu stod de i en hule ingen kendte. Deres hule, og billeder af kendte dyr og ukendte sprang dem lyslevende i møde. Det var fantastisk!

Det var først, da lommelygterne var ved at blegne og visne, de kom så meget til besindelse, at de kunne tale om det. Og hvad de nu skulle gøre. De endes hurtigt om straks at gå til deres lærer, Leon Laval – og i øvrigt ikke fortælle nogen mors sjæl, hvad de havde opdaget.

Den ikke helt unge lærer havde med spænding læst om hulemalerier og engang besøgt en grotte, så han vidste ihvertfald nok – da de havde hejset ham ned – til at vide, at det, han nu oplevede, var det helt store.

Han tilkaldte straks pr. telegram abbed Henri Breuil, den som vidste mest om hulemalerier på det tidspunkt. Og det siges, at han kom omgående, og at de seks, abbeden, læreren og de fire drenge – nå ja og så Robot – enedes om, at være helt tavse om fundet, til krigen var forbi. Og det skal nok passe, for først i 1950 fik den undrende verden besked om det vældige fund i Lascaux-hulen, hvor man i dag kan studere 400 dyretegninger, som er malet for 20.000 år siden!

Bjørnene bager brød

Af Birte Bølle,
illustrationer Aardestrup

Bjørnepatruljen er helt vilde med at bage. Velsmagende småkager, skønt duftende brød og lagkager, der er en fryd for øjet, fabrikerer den med stor dygtighed.

Patruljens medlemmer har alle en sund og frodig fantasi, som bevirker, at de altid får så mange gode ideer, når de står med en dej i hånden.

Her skal I høre, hvad de fik ud af en temmelig almindelig franskbrødsdej forleden dag.

1 kg hvedemel kommes op i bagefadet. Gæren og margarin hakes i melet med en kniv. Når det er smuldret godt ud blandes salt, sukker og æggehviten i, hertil bruges grydeskeen.

Til sidst tilsættes vandet, det skal være lunkent – ca. 40 grader. Gæren, som skal hæve brødet for os, er en levende organisme. Den er lige som vi andre

meget afhængig af den omgivne temperatur. Er vandet for koldt, kan gæren næsten ikke tage sig sammen til at bestille noget, er det for varmt, tager vi livet af den. Vær derfor omhyggelig med vandets temperatur!

Kom vandet i lidt ad gangen. Det afhænger af melets kvalitet, om der skal $4\frac{1}{2}$, 5 eller måske $5\frac{1}{4}$ dl i. Når dejen er sammenhængende og ikke hænger fast i fadet, skal den ud på bordet og æltes godt igennem. Den skal strækkes og æltes, så den bliver elastisk og ensartet. Kom LIDT mel på bordet og på hænderne, hvis dejen hænger fast, men spar på det, for meget mel gør dejen tung og brødet kedeligt.

Når dejen er æltet færdig, stilles den til hævnning i fadet på et lunt sted. Imedens smeltes margarin, og pladerne smøres. Æggeblommen røres ud med ca. 1 ss vand i dl-målet, det skal vi bruge til at pensle brødene med, inden de bages. Tomaterne og kødpølsen skæres i skiver, de bayerske pølser skæres ud, så der bliver 3 stykker af hver.

Redskaber:

- 1 bagefad
- 1 kniv
- 1 spiseske
- 1 grydeske
- 1 bagepensel
- 1 gryde
- 1 dl-mål
- 1 kagerulle
- 1 udstikkerform eller 1 glas

Til dejen bruges:

- 1 kg hvedemel
- 50 g gær
- 50 g margarine
- 1 ss sætt
- 1 ss sukker
- 1 æggehvide
- ca. 5 dl vand

Dejen æltes igennem og deles i 4 portioner. Den del, som skal anvendes til RÜNDSTYKKER, trilles ud i en pølse, der skæres ud i 8–10 stykker. De formes til ründstykker, stilles på en plade, smøres med æggeblommen, drysses med birkes og stilles til hævning i ca. ½ time. Bages 10–15 minutter ved 225 grader.

Den del, der skal bruges til INDBAGTE PØLSER, rulles ud på bordet med kagerullen i så firkantet en form som muligt. Dejen, der skal være ca. ½ cm tyk, skæres ud i 9 firkanter. På hvert stykke dej anbringes lidt sennep og 1 stykke bayersk pølse. Dejen pakkes godt sammen om indholdet og stilles på en smurt plade med sammenlukningen nedad. Pøsepakker-

AMAGER-PIZZAERNE laves ved, at den sidste del af dejen rulles ud i ca. ¾ cm tykkelse. De stikkes ud med en form eller et glas, der har en diameter, der er lidt større end kødpølsens. Dejen sættes på pladen. De runde stykker pensles med æggeblommen. 1 skive kødpølse trykkes fast i dejen. 1 skive tomat lægges over, og over den lægges ca. 1 teskefuld champignonost. (Der bliver ca. 15 pizzaer af denne portion). Stilles til hævning ca. ¼ time og bages ca. 10 minutter ved 225 grader. Pas på, pizzaerne ikke er skæve, når de kommer ind i ovnen, så vil osten glide af, når den bliver varm.

VELBEKOMME!
BØLLE.

Desuden er der brug for:

- ekstra hvedemel til udrulningen
- 1 ss birkes
- 1–2 ss kommen
- 1 æggeblomme
- margarine til smøring af pladerne
- 2–4 tomater
- ca. 15 tykke skiver kødpølse
- 3 bayerske pølser
- 1 bager champignonost
- sennep
- groft salt

(ss betyder en strøget spiseskefuld).

ne pensles på oversiden med æggeblommen og drysses med lidt groft salt. Hæver på et lunt sted ca. ½ time og bages 10–15 minutter ved 225 grader.

Dejen til KOMMESHORN rulles tyndt ud på bordet i en rund plade. Kom lidt mel under, hvis den hænger fast. Den skæres i 10–12 stykker ligesom en lagkage. Trekanterne pensles med æggeblommen og drysses med lidt kommen, hvorefter de rulles sammen og stilles på pladen. Hornene smøres med æggeblomme og drysses atter med kommen. Hæver ca. ½ time og bages ved 225 grader i 10–15 minutter.

Ring julen ind med din egen klokke

Af Ingrid Bundgaard

Redskaber: Fingre - en kniv - søm eller strikkepind.

(Den kan f.eks. bruges til at hænge uden på døren eller imellem stuerne)

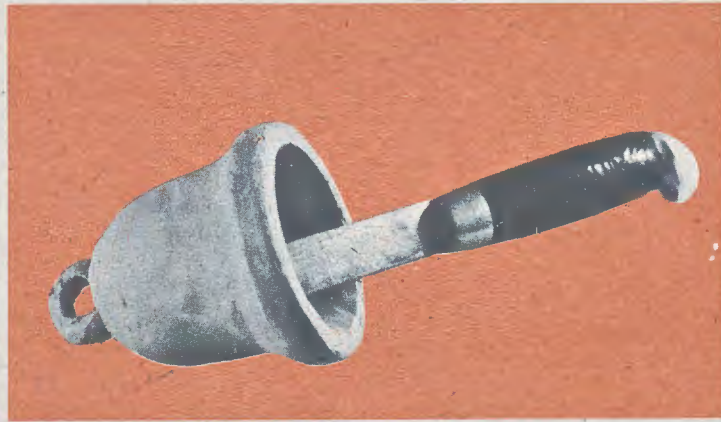
1 Ælt en passende klump ler godt igennem.

2 Form klokken i den facon, du ønsker. Husk også ringen til at hænge op i. Prik med søm eller strikkepind hullet til snoren, som knebelen senere skal hænges op i (hullet skal være lige neden under ringen). Det skal gøres, mens leret endnu er vådt.

3 Form knebelen. Prik hullet til snoren helt igennem knebelen.

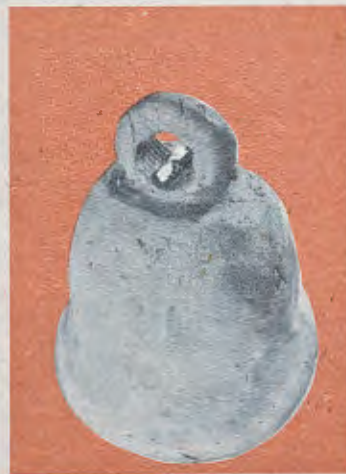
4 Lad leret tørre ½-1 dags tid (hårdt udvendigt, blødt indvendigt).

5 Udhul klokken ved hjælp af en kniv. Gør dig umage for at få ensartet tykkelse overalt.

6 Glat overfladen, som du selv ønsker (kniv - fingre).

Har du så bygget dig en ovn som vist på side 18, kan du selv brænde din klokke (husk også knebelen).

Du mangler så bare at få knebelen til at dingle frit i klokken ved at trække snor igennem.

Fik den en god klang?

Så kigger vi stjerner

Du har sikkert prøvet at lave stjerner i papir, men hvad med at prøve i ler?

1 Lav en skabelon i tyndt pap.

4 Fjern overflødig ler.

5 Vend »kagen« og læg skabelonen også på den anden side. Rids uden om lige som før, så begge sider af stjernen fremtræder lige pænt. Glat efter.

2 Lav en tyk pandekage af ler (højde ca. ½ cm).

3 Læg skabelonen på og rids med et søm udenom.

Nu har du bare brændingen tilbage. Hvis den lykkes, har du en smuk, holdbar stjerne med mange anvendelsesmuligheder: Til ophæng i vinduet (husk hul) – som bordskåner – til at anbringe lys i (hvis du har lavet åbning i midten) o. s. v. – Måske bliver stjernen så køn, at du har lyst at se på den hele året.

Mini-keramikovn

En primitiv miniature keramik-ovn kan laves uden større besvær ved hjælp af en blikbøtte (f. eks. en 2½ l eller 5 l malerbøtte), der indpakkes i Rockwool batts (50-100 mm), bundet sammen med ståltråd. En ståltrådspiral omviklet med nogle lag staniol kan bruges til skorsten, medens brændselet er trækul. (For ca. 3 kr. pr. brænding).

I bøtten laves en firkantet fyråbning (på maks. 10×10 cm, der kan klippes med en metalsaks). Skorstenshullet mejsles i bunden i modsat side af fyråbningen. En ståltrådsstøtte på højde med fyråbningen laves til at sætte godset på.

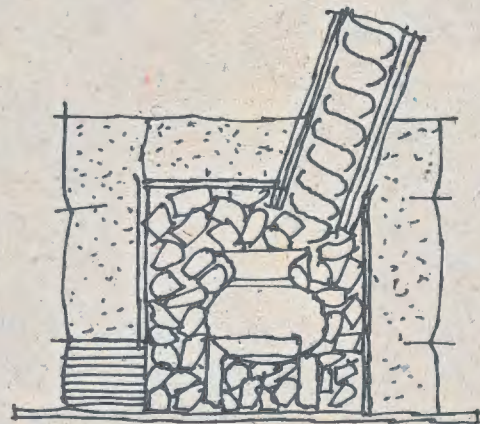
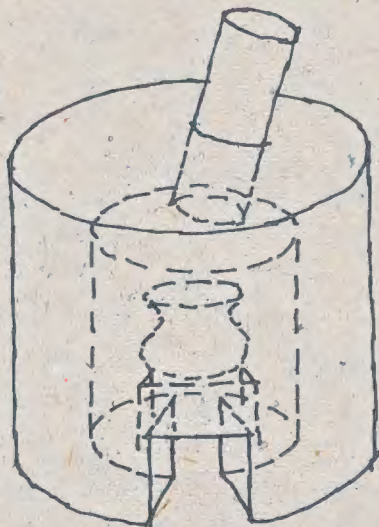
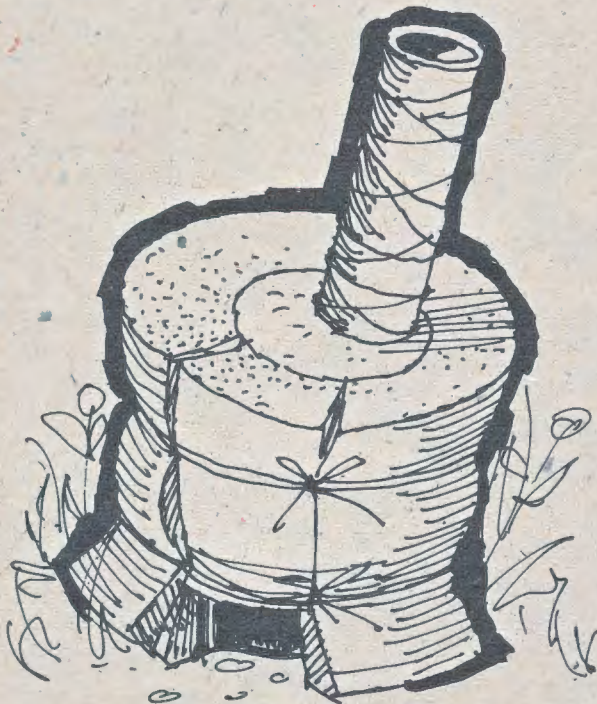

Sådan bruges ovnen:

1. Ovnen tændes.
2. Der viftes luft i fyråbningen.
3. Efter ca. 1 time tilsættes mere trækul og luft, indtil ovnen ses rødglødende gennem skorstenen, hvorefter der lukkes lidt for fyråbningen, og ovnen køles langsomt af.

Sådan fyldes ovnen:

1. Vend ovnen og fyld noget trækul i den.
2. Sæt godset med ståltrådsstøtten oven i trækullet, så støttens fod flugter med ovenbunden.
3. Fyld helt op med trækul, læg en plade over (f. eks. en papkasse-side) og vend ovnen.

Der står et træ,
et ensomt træ,
et udvalgt træ,
et stød i skovens timre.

Det allersjældste solbaldskær,
det gyldne sneår,
et fjolskær,
har føet det til at tindre.

Og du som er i indeskov,
i vinterskov,
i snevejsskov,
du er så glad og stille.

For dette træ i vinterens
i stille sne,
i sølestue,
er fuldt af alt du vilte.

Vindues

Fotograferet, tegnet og fortalt af Gunver Ask

PIGER DER GYNGER

Ringene, som gyngerne hænges op i, klippes af et stykke kraftigt karton ca. 4×55 cm og heftes sammen med hefteklammer eller limes. Har man en hultang, klippes der huller hele vejen rundt fornedet med mindste hulstørrelse. Hullerne er dog ikke nødvendige, man kan sagtens hængetingene op uden dem.

Gyngen laves af en mælkekarton. Klip den i bånd i ca. 3 cm.s bredde. Det ene bånd er firkanten med sædet. Det andet bånd klippes over i et af hjørnerne, og de to »løse« sider klæbes sammen, så båndet danner en trekant. Denne limes oven på firkanten. (se tegn.). Dukkekjolen er klippet af låget fra en æggebakke. Kraven klip-

pes af karton, – hovedet er en vatkugle ca. 2,5 cm i diameter. Hatten er bunden af en æggebakke-skål. Arme og ben klippes i karton, de forskellige dele males og limes sammen. Til armene skæres et snit fra oven og halvvejs ned på kjolen. Gennem kjole, krave og hoved stikkes en tandstikker for bedre at holde sammen på delene. Klip små

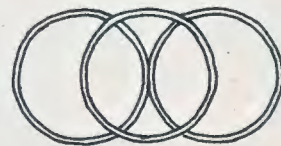
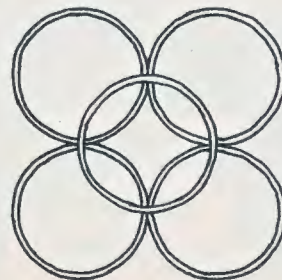
urtepotter af låget fra en æggebakke, mal dem i en farve og lim en lærkekogle fast i. Lim urtepotten fast i en køkkenrullering, træk en tråd gennem ringen, til at hængetingene op i. Vil man have flere oven hinanden, hænges ringene op med tråd imellem, inden urtepotten limes fast.

julepynt

URO AF KØKKENRULLER

Skær køkkenruller i stykker på 2 cm.s bredde, og mal dem i forskellige farver udvendig og indvendig. Køkkenrulle-ringene sættes sammen som vist på tegningen, lettest er det med en hefteklamme, hvor ringene mødes, – naturligvis kun de, der ligger i samme plan. Lagene limes sammen med en lille klat hurtig tørrende lim (LYMA-A lim), hvor ringene mødes. Hænges op med en sytråd.

5 DAGE FØR JUL

Tiden kan være lang de sidste dage før jul.
Disse børn går på besøg hos naboerne, for at få tiden til at gå.
Hver dag går de ind et nyt sted, men ender hos sig selv den 24.
Skær hver dag et vindue op.

AARDESTRUP

Læg en hel mængde nødder spredt ud over bordet imellem jer. En af jer sendes uden for, mens I andre enes om, hvilken nød, der er musen. Den fraværende kaldes ind og begynder at tage nødderne til sig – kun een ad gangen. Når hun/han rører musen, råber alle højt »MUS«. En anden sendes uden for og legen gentages, til der ikke er flere nødder tilbage.

På et stykke hvidt eller kulørt karton limes silkepapirklip eller klip med glanspapir. Kortene kan også bruges til at sætte på julegaverne.

Flagene klippes af rødt papir efter skabelonen. Der limes hvide strimler på til kors. Fold flagene omkring en sytråd og lim dem sammen.

Gnid nogle pigeoner blanke. Skær huller i dem, der passer til små julelys. Forbind æblerne med tandstikkere.

Lim en æggebakkenæse på en mælkekarton. Mal karton og næse med rød cykellak. Lim papirstumper på til øjne og mund. Hår og skæg laves af vat. Der bruges rødt glanspapir til hue.

JULE KALENDER

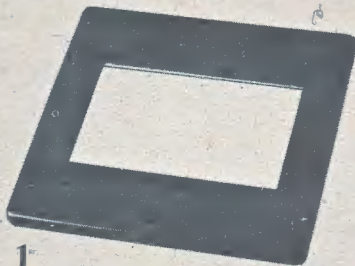

Levende billeder

Ide Finn Gaunå

Hvis du hjemme har et lysbilledapparat, kan du lave nogle sjove, levende billeder på et lærred.

Du skal bruge:

1
Diasrammer med dobbelt glas.
(De må gerne slutte tæt i kanten!)

2
En dåse olie
(f. eks symaskineolie).

3
Rigtig tusch i flasker
(flere farver).

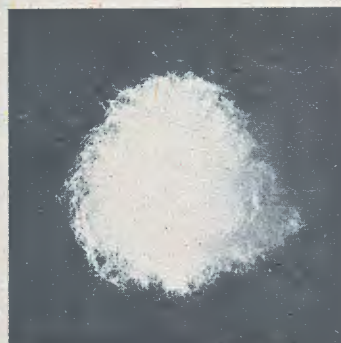
Du skal gøre sådan:

1
Skil rammen ad.
Læg glaspladerne på bordet.

2
Dryp nogle små klatter tusch ud på den ene glasplade.
Brug forskellige farver.
De skal ikke svømme!

3
Man kan også lægge små ting på pladen, sammen med farven; f. eks.:

Uld fra en striktrøje Hår
En tot vat Et lille dun

Når diasrammen puttes ned i apparatet, vil varmen få olien til at flyde ud. Derved kommer farverne til at bevæge sig ganske langsomt. - Og det kan du se på lærredet. Du har et levende billede. Går billedet i stå, kan du vende rammen på hovedet, så kommer der atter liv i det.

Hvis lysbilledapparatet er varmt (har brændt et stykke tid), kan man sætte billedet i straks. Hvis apparatet er koldt, kan man varme rammen, før den sættes i apparatet.

Billederne skal være friske, når du viser dem. Du vil opdage, at gamle billeder næsten ikke vil bevæge sig (olien er tør). Du får de bedste billeder ved, at lave rammerne samtidig med, at du viser billeder.

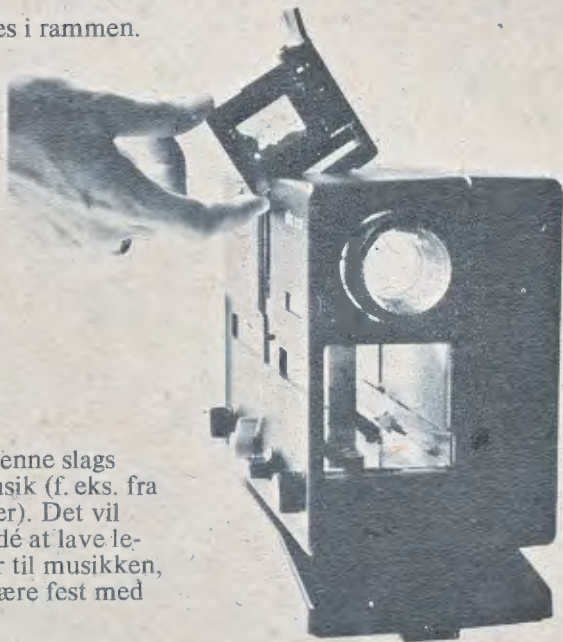
4
Dryp en klat olie ud på det hele.

5
Den anden glasplade lægges forsigtigt på.

6
Pladerne sættes i rammen.

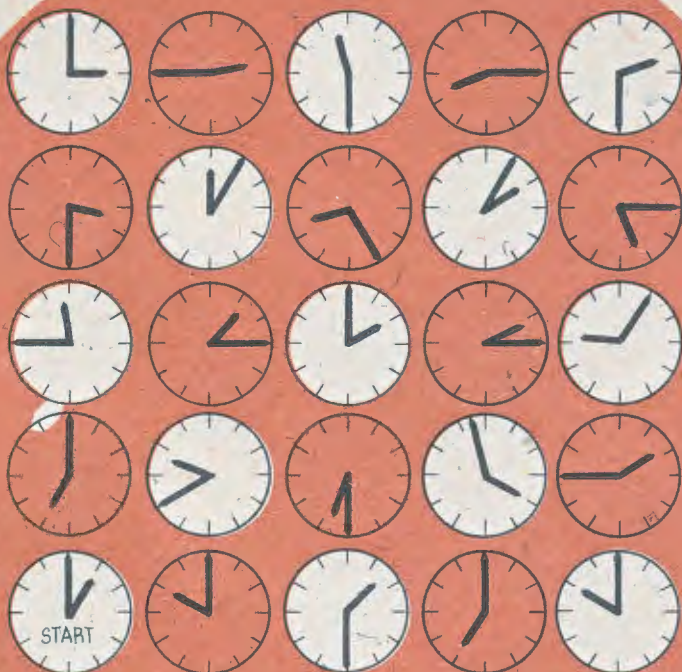

Du kan vise denne slags billeder til musik (f. eks. fra en båndoptager). Det vil være en god idé at lave levende billeder til musikken, når der skal være fest med dans.

PÅ DENNE SIDE OG PÅ SIDERNE 30-35 FINDER DU EN MASSE SJØVE OPGAVER! PRØV, OM DU KAN LØSE SÅ MANGE AF DEM, AT DU FÅR SAMLET TILSTRÆKKELIGT MANGE "NØDDER" TIL AT DELTAGE I KONKURRENCEN OM DE FINE PRÆMIER. LÆS OM KONKURRENCEN PÅ SIDE 35.

3

START FORNEDEN TIL VENSTRE. GÅ TRE URE FREM AD GANGEN. DET UR, DU KOMMER TIL, SKAL HVER GANG VISE ET KVARTER MERE END DET, DU FORLØD. KAN DU PÅ DEN MÅDE KOMME GENNEM ALLE URENE OG ENDE FØROVEN TIL VENSTRE, HVOR KLOKKEN ER TRE? DU MÅ KUN GÅ VANDRET OG LODRET - IKKE PÅ SKRÅ!

2

HER ER EN NEM REBUS!

1

NØDDEKNEKKEENS FØRSTE OPGAVER GEMMER SIG SOM MORSE I DE "LEVENDE" BØG-STÅVER HEROVER! FIND DE BØGSTAVER, DER HAR FORKÆRT MORSE-TEGN!

4

HVILKE ER HELT MAGE TIL NR 1?

5

FIND UD AF HVILKE DYR, DER ER BESLAGTEDE TO OG TO.

6

SEKS AF DE OTTE TING TIL VENSTRE ER TIL HØJRE VIST OPPEFRA. HVILKE ?

NØDDE-KNÆKKER

OPGAVER

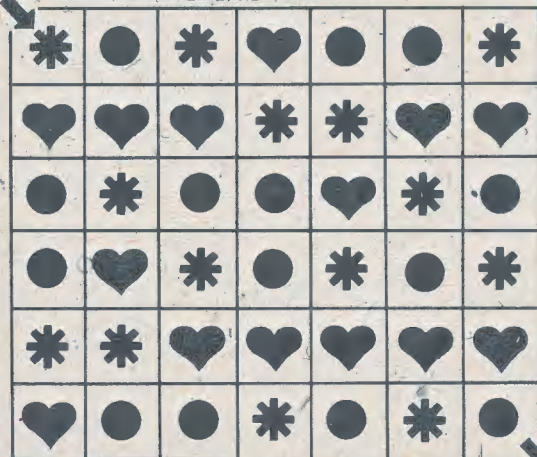
7

FOD HUND
SEKS ORD
SMØRE FYR
PUSTE HØNE
SAND KONE

KAN DU INDSÆTTE ORD I HVERT AF DE TOMME FELTER, SOM BÅDE KAN VÆRE ENDELSE PÅ ORDET FORAN OG BEGYNDELSE PÅ ORDET BAGVED. BRUG FORBØGSTAVERNE TIL NAVNET PÅ EN FUGL.

8

HER SKAL DU PRØVE AT KOMME IGENNEM ALLE FELTERNE

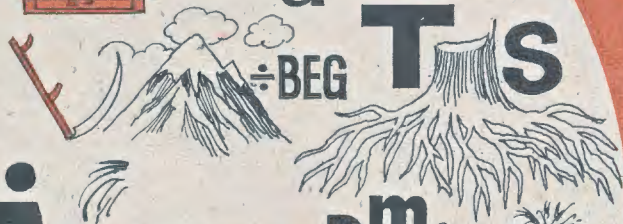
KAN DU TRÆKKE EN STREG FRA ØVERSTE VENSTRE TIL NEDERSTE HØJRE HJØRNE, SÅLEDES AT DU GÅR I RÆKKEFØLGEN: STJERNE - HJERTE - KUGLE ? DU MÅ KUN GÅ VANDRET OG LODRET - IKKE PÅ SKRÅ, OG KUN EN GANG I HVERT FELT!

9

HVAD STÅR HER ? :

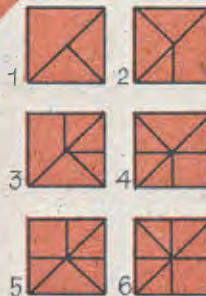
÷ l d d d

÷ BEG T S

j ÷ M R m s ÷ g

FIRKANTERNE ER ORDNET EFTER ET BESTEMT SYSTEM, MEN EN AF DEM ADSKILLER SIG FRA DE ANDRE I SYSTEMET. - HVILKEN AF DEM?

11

LARS. G. METER

DET ER IKKE DE TØ MÆNDS NAVNE, MEN DERES STILLINGSBETEGNELSER. BYT OM PÅ BØGSTAVERNE OG FIND UD AF, HVAD DE LÅVER.

10

a b c d e

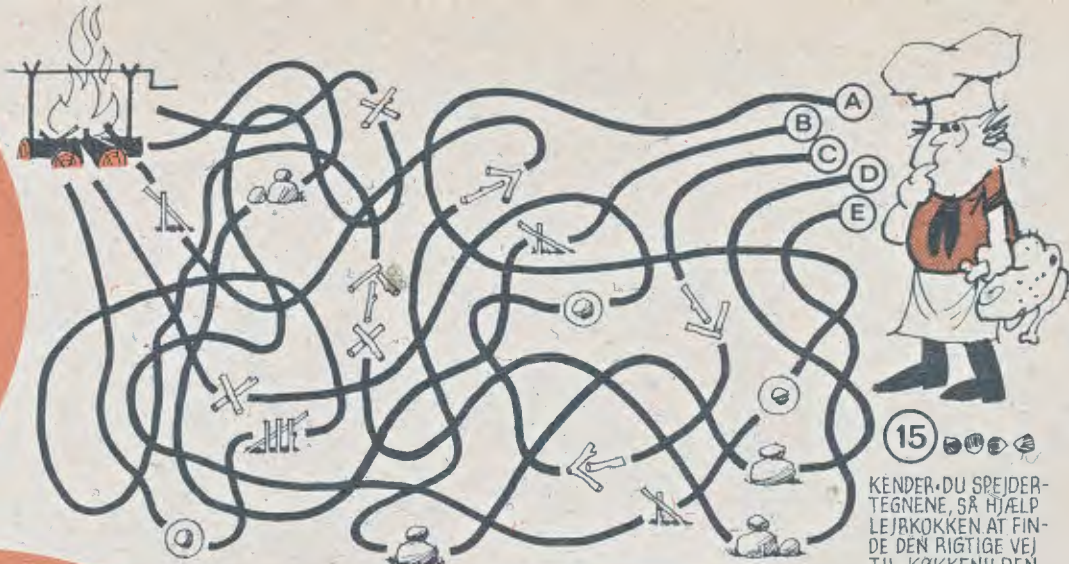
12

a				
b				
c				
d				
e				

DER ER KUN FEM ORD TIL DENNE KRYDS- OG TVÆRS. TIL GENGÆLD SKAL DE PASSE BÅDE VANDRET OG LODRET!

a: STEMNING
b: ROD
c: KARTOFLERNE
d: ERFARNE
e: DYR

15

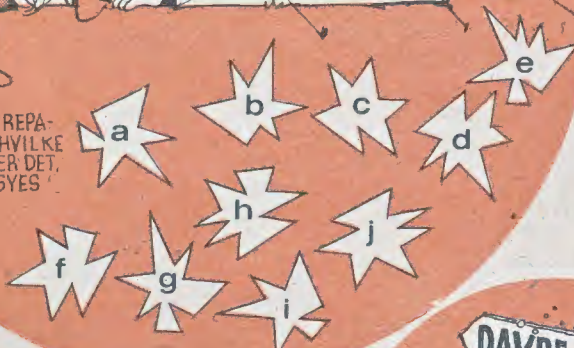

KENDER DU SPREJDE-TEGNE, SÅ HJÆLP LEJRKOKKEN AT FINDE DEN RIGTIGE VEJ TIL KØKKENILDEN.

13

TELTET SKAL REPARERES, MEN HVILKE TO LAPPER ER DET, DER SKAL SYES PÅ?

14

HER MÅ DU BRUGE LIGE SÅ MANGE LINIER, DU VIL

FELTET SKAL DELES I FIRE NØJAGTIG LIGE STORE STYKKER MED EN STjerne, EN KÆLK OG ET GRANTRÆ I HVERT FELT!

16

	LAVE	
VANE		RIBE
	BARE	

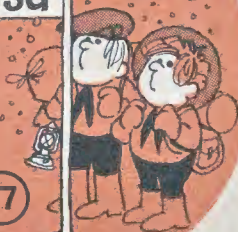
KAN DU MED ET BOGSTAV AD GANGEN, ÆNDRE DE FIRE ORD TRINVIS IND MOD MIDTEN, SÅ DET SIDSTE ORD (I MIDTEN) ER FÆLLES FOR ALLE FIRE? SKRIV DET FÆLLES ORD PÅ LØSNINGSIDEN.

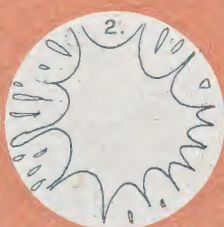
DAVRE BIER

BEREJSG

HVIS DU BYTTER RIGTIGT OM PÅ BOGSTAVERNE, VISER SKILTET VEJ TIL TRE JYDSKE BYER!

17

20		
		5
		30

DE TOMME FELTER SKAL UDFYLDES MED DISSE TAL: 10-15-25-35-40-45, MEN DET SVÆRE ER, AT TALLENE SKAL ANBRINGES SÅLEDES, AT SUMMEN BLIVER DEN SAMME, NÅR MAN LÆGGER TALLENE SAMMEN I HVER VANDRET OG LODRET RÆKKE SAMT I HVER DIAGONAL (FRA HJØRNE TIL HJØRNE).

19

18 BYT OM PÅ BILLEDERNE HEROVER, SÅ DER KOMMER RIGTIG RÆKKEFØLGE I BAGEHISTORIEN.

KAN DU TRÆKKE EN STREG SOM GÅR PÅ ALLE "VEJENE" UDEN AT GÅ MERE END EN GANG PÅ SAMME VEJ OG UDEN AT KRYDSE SIN EGEN VEJ?

24

K **f** **ll**

E **d**

B **o**

K **ENE** **e**

REBUS'EN SER NOK LIDT MÆRkelig UD, MEN NÅR DU HAR LØST DEN, SKAL DEN BARE LÆSES BAGFRA!

21

20

HVOR MANGE NØDDER ER DER I HVER ENKELT SKÅL, NÅR DER I DEN ANDEN SKÅL ER TO NØDDER FLERE END I DEN FØRSTE. I DEN TREDIE SKÅL FIRE NØDDER FLERE END I DEN ANDEN, OG I DEN FJERDE SEKS FLERE END I DEN TREDIE. DEN FJERDE SKÅL INDEHOLDER TRE GANGE SÅ MANGE NØDDER SOM DEN FØRSTE.

22 HVILKE AF DISSE "KNOB" BLIVER TIL KNUDER, NÅR MAN TRÆKKER I ENDERNE?

23

NOTERE: EFTER TIRSDAG

		5		SKÅL	6
GÅR ALLE BØRN I				NÅR	
	7	NORGE		1	FRED
		LET			4
PÅNY		K	1		TYSK.
		LANDTANGE	3		

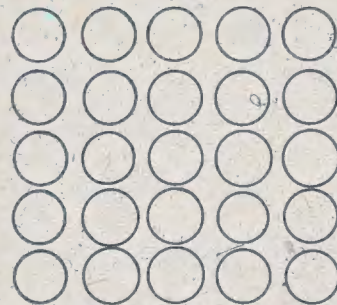
NÅR DU HAR LØST KRYDS- OG TVÆRS'EN, SKRIVER DU ORDET I DE NUMMEREREDE FELTER PÅ LØSNINGSIDEN.

LØSNIINGS-SIDE

1 BØGSTAVERNE MED FORKORTE MORSETEGN VAR:

2 LØSNINGEN PÅ REBUS'EN:

3 HER VISER DU VEJEN GENNEM ALLE ÆRENE:

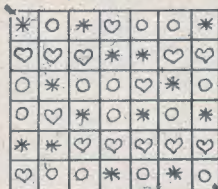
4 HÆLT MAGE TIL ER:

5 SKRIV DE BESÆGTEDE DYR HER:

6 TINGENE SEP OPPEFRA VAR:

7 FUGLENS NAVN ER:

8 HER VISER DU IGEN RÆKKEFØLGEN: STJERNE - HJERTE - KUGLE:

9 I REBUS'EN STÅR:

10 DE TO STILLINGER ER:

11 FIRKANTEN UDENFOR SYSTEMET ER NR.:

12

GENTAG KRYDS- OG TVÆRS'EN HER:

13 DE TO LAPPER ER:

14

HER DELER DU IGEN FELTET I FIRE LIGE STORE DELE:

15 DEN RIGTIGE VEJ HAR BØGSTAV:

16 DET FÆLLES ORD BLIVER:

17 DE TRE JYDSKE BYER ER:

18 DEN RIGTIGE RÆKKEFØLGE:

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN _____

ADRESSE _____

POSTNR. _____ BY _____

IALT _____ NØDDER. Evt. præmie ønskes fra depot: Spejder Sport/Grønvirke.

19

20		
		5
		30

GENTAG TALLENE HER

20 DE RIGTIGE ANTAL NØDDER:

1 _____ 3 _____

2 _____ 4 _____

21 LÆST BAGFRA BLIVER DET:

22 TIL KNUDER BLIVER:

23 I DE NUMMEREREDE FELTER STÅR:

24

VIS HER HVORDAN STRÆGEN SKAL GÅ:

25 I DE NUMMEREREDE FELTER STÅR:

26 I DE NUMMEREREDE FELTER STÅR:

Sæbekassebilen

Fortalt og tegnet af Ole Lund Kirkegaard

Der var engang to små drenge, som fik den idé, at de ville lave en sæbekasse-bil. Og det gjorde de så.

Da bilen var færdig, var de to små drenge så stolte, at de var lige ved at revne.

»Det er en RACER-VOGN,« råbte den ene lille dreng og klappede kærligt sæbekasse-bilen.

»Det er lige, hvad det er,« sagde den anden lille dreng og nikkede. »En rigtig vaskeægte RACER-VOGN. Den kan sikkert sagtens køre en 140 kilometer i timen – eller dér omkring.«

Så gik de to små drenge i seng og drømte om deres bil.

De drømte, at de kørte ned ad en bakke med 140 kilometer i timen. På bakken mødte de en ko. Det var en meget langsom ko, som slet ikke nåede at flytte sig, da de to små drenge kom drønende. Så drengene kørte lige midt igennem koen, så den gik i to stykker.

Nå, den slags sker heldigvis kun i drømme, og den næste dag skubbede de deres racer-vogn ud i byen for at prøve den.

Men på vejen mødte de nogle af de store drenge. De store drenge var ikke rare.

De stod altid sammen et eller andet sted og røg på cigaretter og majs-piber, mens de grinede og gryntede med deres hæse stemmer.

De to små drenge var bange for de store, bumsede drenge. For de store drenge kunne godt finde på at skubbe de små drenge ind i en hæk, så de sad fast dér og måtte stå og vente, til der kom et venligt menneske forbi, som kunne hjælpe dem fri.

Engang havde de store drenge også givet de små drenge BUKSE-VAND. De havde holdt de små drenge fast og hældt en hel spand koldt vand ned i deres bukser.

Det havde været midt om vinteren, og de små drenges bukser var blevet helt stive og hårde, inden de var nået hjem til varmen ved kakkel-ovnen. De to små drenge brød sig bestemt ikke om bukse-vand, og de brød sig endnu mindre om at møde de store drenge.

Derfor prøvede de at liste forbi dem med deres sæbekassebil. Men selv om det var en god bil, så peb hjulene alligevel en lille smule, og det hørte de store drenge.

»Hæhh,« sagde en af dem, som hed Ivan. »Der har vi nok et par små dumme drenge med en sæbekasse-bil, hva'«.«

»Øhh, ja,« sagde de to små drenge nervøst.

»Men,« sagde Ivan. »I er vist for små til at køre i den, hva'«.«

»Næhh, nej,« sagde de små drenge.

»Jo, vel er I for små,« brummede Ivan. »Må jeg se jeres køre-kort.«

De to små drenge så på hinanden.

»Æhh,« sagde de. »Vi har ikke noget køre-kort.«

»Der kan I se,« gryntede Ivan. »I må vist hellere lade far her prøve den.«

»Nej,« råbte de små drenge. »Det er vores bil.«

»Hov, hov,« sagde Ivan. »Kunne I måske tænke jer at se mine muskler, hva'«.«

»Nej tak,« sagde de små drenge hurtigt.

»Nåhh,« sagde Ivan og grinede. »Det ville heller ikke være så rart for jer. Mine muskler er nemlig lisså store som Tarzans.«

De små drenge sank helt i knæ. »Nå,« hviskede de.

»Så jeg må altså godt låne vognen, ikke,« sagde Ivan.

De to små drenge tænkte på Ivans store muskler.

»Jo,« hviskede de. »Du må godt låne den lidt.«

»Den er fin,« sagde Ivan. »Det er en aftale.«

Og så trak han sæbekasse-bilen op på toppen af en stor bakke og satte sig grinende bag rattet.

»Nu skal I se far her køre bil,« sagde han og dampede på sin cigaret. »Klar til afgang.«

De andre store drenge skubbede ham igang. Bilen begyndte langsomt at trille ned ad bakken med Ivan. »Bare hjulene nu falder af,« sagde den ene af de små drenge. »Ja, eller bare han kører ind i en hæk og sidder fast,« sagde den anden lille dreng. »Fy, fy,« sagde de store drenge. »Sikke nogle grimme ønsker, I har. Men slap bare af. Onkel Ivan kører som en drøm.« »Det var en skam,« sagde de små drenge. Og

Ivan kørte skam også ganske godt. I begyndelsen - i hvert fald. Drengene - både de store og de små - så fra toppen af bakken, hvordan Ivan satte farten op.

»Hvor sidder bremserne på jeres bil,« spurgte en af de store drenge. »Bremserne,« sagde de små drenge. »Vi har da ingen bremsers.« »Hvad for noget,« råbte alle de store drenge i munden på hinanden. »Har I ingen bremsers på jeres bil. Jamen, så kan Ivan jo ikke standse.« »Næhh,« sagde de små drenge. »Jamen,« råbte de store drenge og tabte deres cigaretter og majs-piber på jorden. »Så kan han jo slå sig helt fordærvet.« »Jahh,« sagde de små drenge. Alle de store drenge begyndte at løbe rundt mellem hinanden, mens de råbte op, og imens fortsatte Ivan med de store muskler sin køretur ned ad bakken. »Nu er han snart oppe på de 140,« hviskede de små drenge. Så skete der noget ganske u-ventet. Byens bager, der var en stor, glad mand, kom ud af sin butik og gik over gaden med en kurv brød over armen. Han så ikke Ivan, før Ivan kørte lige ind i rumpen på ham. Og da var det for sent.

»Orv, mand,« hviskede de små drenge. »Nu går han lige midt over lissom koen.«

Men bageren var et stort, godt brød - nærmest noget hen i retning af et fuldkornsbrød - og han gik bestemt ikke midt over.

I stedet for dumpede han lige ned oven i Ivan med sådan et bump, at Ivan og alle hans muskler blev mast ned i bunden af vognen.

Og så fortsatte den gode bager køre-turen oven på Ivan.

For enden af bakken lå købmandens butik.

Købmanden selv stod bag sin disk og så ud på vejen og tænkte på ingen-ting, da han pludselig fik øje på bageren, der kom susende.

»Hva'?!« sagde han og gav et spjæt. »Det var dog et underligt syn.«

Han løb hen og åbnede døren - og i det samme susede sæbekasse-bilen med bageren og Ivan lige ind i butikken.

Der lød nogle vældige bump og knald - og så blev der ganske stille.

De store drenge på toppen af bakken så på de små drenge.

»Bremserne,« mumlede de.

Så samlede de langsomt deres cigaretter og deres majs-piber sammen og listede bort.

Nede ved købmandens butik kom bageren til syne i døren.

»Ork,« sagde han og lo. »Sikke en tur.«

Han stillede først sæbekasse-bilen ud på fortovet - og lidt efter bar han Ivan ud.

Ivan var helt flad, og det var umuligt at få øje på den mindste lille, bitte muskel.

De små drenge løb derned.

»Hør, drenge,« sagde bageren til dem. »Kunne I ikke køre ham den lange fyr her hjem. Han trænger vist til lidt hvile.«

De små drenge nikkede.

»Men,« sagde bageren. »Sørg for at få en bremse på vognen. Den lange fyr dér havde lidt besvær med at standse.«

De to små drenge nikkede.

Så lagde de Ivan op på deres racer-vogn og trillede ham hjem, hvor hans mor lagde ham i seng med varme omslag både hist og her.

Et par dage senere kørte de to små drenge selv deres sæbekasse-bil ned ad bakken.

De sang af fuld hals, og de var enige om, at 140 kilometer i timen ikke kunne være for meget.

De store drenge var netop på vej hjem fra skole med cigaretter og majs-piber og skole-tasker.

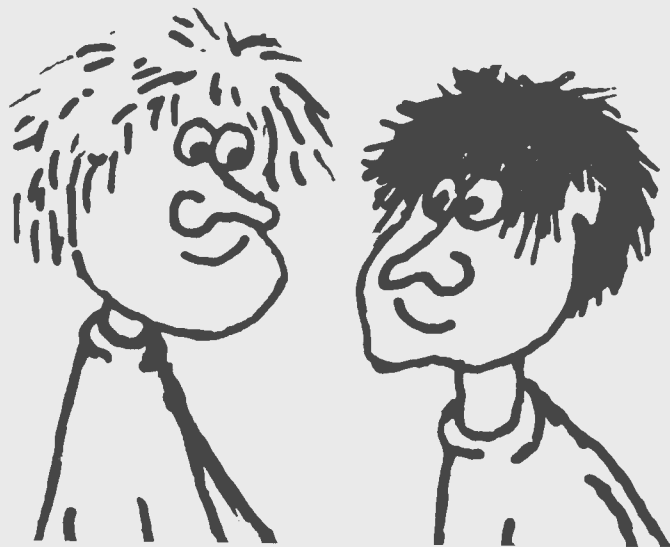
Men da de fik øje på sæbekasse-bilen, der kom susende ned mod dem, gav de sig til at løbe til alle sider som vilde kaniner.

»Hov,« råbte de to små drenge. »I skal ikke være bange. Vi har fået bremsen på.«

Men de store drenge hørte ingen ting. De løb bare og glemte både tasker og majs-piber på vejen.

»Nå,« sagde de små drenge og bremsede foran bagerens butik. »Men bageren vil sikkert gerne have en tur.«

Og det var lige netop, hvad han gerne ville ...

På landbrugsskolen havde man talt om »hvid jul«. Jeg, som naturligvis aldrig havde oplevet »hvid jul«, var meget spændt. I slutningen af november sneede det faktisk. Ikke meget, men for mig utroligt spændende. Jeg havde drømt om, at sneen ville *vælde* ned i flager – men der var da nok til, at vi et par timer senere kunne slås med små snebolde. I dagene derpå blev det koldere og koldere, men det lunede med skolens juleudsmykning.

Jeg delte værelse med en kammerat på landbrugsskolen. Og den første december fik vi af hans forældre en julekalender. Det havde jeg ikke oplevet før, og jeg gik vældigt op i, hvad der kunne gemme sig i de små pakker dag for dag. Jeg var så barnlig, at jeg sommetider sad oppe til kl. 12 for at få mulighed for at åbne *næste* dags lille pakke!

På grund af mit uheld med foden fulgte jeg ikke landbrugsskolens juleforberedelser til ende. Fra sygehuset kom jeg til »min familie« i Grenå, en dansk familie, som jeg er megen tak skyldig, for hvad de har lært mig – og for al den kærlighed, de har vist mig.

Jeg rejste direkte til min familie i Grenå, hvor sidste del af juleforberedelserne var i fuld gang. Jeg kunne ikke være til megen nytte, og havde arbejdet nok i bare at passe på mit dårlige ben. De havde meget travlt i huset. Der var nok at lave for alle, selv den yngste i familien. Huset var omhyggeligt rengjort, de sidste julegaver skulle købes

ind, der blev bagt og stegt, og juletræet skulle hentes hjem og pyntes. Jeg var vist til mest nytte i køkkenet, hvor jeg forelskede mig i et bagværk, som i familien hed »griseøre«. Senere fik jeg at vide, at det rigtige navn var »klejner«. Til sidst spiste jeg mig syg i »griseøre!«

Juleaften var noget for sig. Alle var spændt på begivenhederne. Drengen kunne næsten ikke holde til det. Først var vi i kirke, alle medlemmer af familien, og det var en dejlig fornemmelse, at *alle* var med. Det var også første gang jeg så »vores« lokale landsbykirke helt fuld af mennesker. Så gik turen hjem til en festmiddag med bedsteforældre og søster og hendes forlovede, og *så* til gaverne! Vi gjorde ikke meget andet en hel uge end at spise, sove, gå på besøg, få besøg og om igen. Det blev til fest både for gamle og for unge. Alle havde en dejlig aften i forsamlingshuset og dansede omkring juletræet, og så var der børnejuletræ et andet sted. Jeg glemte desværre at veje mig selv efter *den* uge!

Visse ting fandt jeg dog mærkelige: Hvorfor skete der ikke noget den 25.? Den dag er jo netop juledagen og den største festdag hjemme hos os! Jeg vågnede ved 9-tiden om morgenen, og det var som om hele landsbyen var forsvundet; ingen lyd og tegn på liv til sent på dagen. Det var en underlig juledag.

Efter at have set, hvor godt man kunne have det til jul i Danmark, prøvede jeg min sid-

ste jul i Danmark på at fejre den som en »hjemløs.« Det var en *ensom* jul til trods for, at der var masser af mennesker alle steder. Det var en *fattig jul*, fordi jeg kun tog min sovepose – og meget lidt penge med mig. Jeg gik bare på må og få og sov, der hvor jeg kom til, når det blev aften: på dårlige hølofter, ventesale på jernbanestationer (hvis jeg kunne finde på en grund, så jeg ikke blev smidt ud, da de lukkede dørene om aftenen), busventesale osv. Jeg ville gå helt til Nakskov, tænkte jeg, men jeg nåede ikke længere end til Maribo på Lolland. Den jul var ikke så spændende for mig. Juleudsmykningerne i København var ikke af særlig interesse. Jeg vidste, hvordan jeg skulle fejre den jul, og der var ikke noget særligt at se frem til. Jeg havde haft nok af den overflod, som omgiver julen i Danmark, og jeg ville hellere, *som millioner af mennesker verden over, fejre julen som flygtning*. Min julemiddag var jordnødder og bananer. Jeg traf et par stykker som jeg selv under turen, de gjorde det muligvis ikke af egen fri vilje.

Jeg tænker hver jul på de mennesker, som ikke har noget særligt at se frem til, når det bliver jul, og selv om der ikke er mange af dem i Danmark, så er der millionvis verden over. – Frelseren blev født – det er julen for mig. Lyset kom på den mørkeste tid, hvor den er mest ønsket – det er også julen for mig. Og derfor tænker jeg særlig på dem, som ikke har noget at glæde sig over, når julen kommer.

Fra den hidtil største spejderlejr i Skandinavien, Hvalpsund 1974, stammer dette Danmarkskort, taget fra luften, hvor 17000 spejdere fra Det Danske Spejderkorps har stillet op og viser med deres forskelligt farvede bøllehatter, hvor i landet de hører hjemme! Foto: Torkild Balslev

SPEJDERJUL

1974

6,00 kr. (inkl. moms)

UDGIVERE:

KFUM Spejderne i Danmark
 Det Danske Spejderkorps
 KFUK Spejderne i Danmark

REDAKTION:

Ingrid Bundgaard
 Annesofie Hermann
 Birthe Jensen
 Ulla Thorup
 Erik Petersen
 Erik Schwarz (ansvh.)
 Bent Stelsberg

Omslagets for- og bagside:

Omslagets s. 2:

Nøddeknækkeren:

Farvefoto s. 43:

Lay-out og tilrettelægning:

Omslag og indersider er trykt af:

Sigrun Karpberger

Birthe Dietz

Per Illum

Tromsdalen kirke. Med tilladelse
 fra Knut Aune Kunstforlag a/s,
 Trondheim

Design Studio, Knebel

Fyens Stiftsbogtrykkeri A/S

Tag dit atlas og lad fingeren følge Norges kyst. På et blødt hjørne langt oppe står der Tromsø.

Her til lands kan vi skutte os juleaften, mens klokkerne bimler, og vi går i kirke for at høre ... »og det skete i de dage«. Men deroppe i Nordhavet ville de forbavses, om temperaturen var under 20 grader af de kolde, mens »det skete i de dage«. Og derude på det meget kolde hjørne har man bygget en bemærkelsesværdig kirke, Ishavskatedralen.

Vi har taget den med her i Dansk Spejderjul, fordi vi synes, den er helt fantastisk at se på – bare i billeder. Kirken, som blev indviet for 7 år siden, er formet – ja, det kan I selv se – som et isbjerg og med en emaille-beklædning, der funkler krystalagtigt og spejler sig i det kolde fjordvand. Fra alle veje ind til Tromsø minder kirken om et isbjerg.

De første tegninger til kirken forelå i 1957 – men der er langt fra tegnebrættet til den færdige og indviede bygning med dens også helt forunderlige vindueseffekter. Naturligvis kunne vi på denne side have bragt en smuk dansk ny kirke. Men der er noget så eventyrligt storartet ved Ishavskatedralen, at det blev den, vi måtte bringe i bladet.

